

HANGYA

Uj szövetkezeti törvényjavaslat.

A törvényjavaslat, mely egész Románia területén a szövetkezetek alakulását és működését egységesen óhajtja szabályozni, elkészült.

Örömmel állapíthatjuk meg, hogy a régi és ezidőszerint érvényben álló szövetkezeti törvény gyámkodó és a szövetkezetek szabad alakulását és autonóm működését erősen korlátozó szellemével szemben az új törvényjavaslat figyelmet szentel az újonnan csatolt területek más törvényes és népi feltételek között fejlődött szövetkezeti életére és e körülmények, valamint az európai szövetkezeti törvényeknek hatása alatt, vezetettve attól az egészséges szemponttól, miszerint a szövetkezeti gazdálkodás gyors fejlődésének biztosítása fontos államgazdasági érdek, egész szellemében egészségesebb, célirányosabb, demokratikusabb, egyszóval szövetkezetibb szellemről tesz tanuságot.

A szövetkezetek alakulását, azoknak egyesületekbe való tömörülhetését szabaddá teszi, nem szolgáltatva ki a szövetkezeti élet szabad fejlődhetését privilegizált szuverén központi szervnek, mely más a szövetkezetekre nézve közönyös, sőt esetleg káros szempontok befolyásolásától — mint amilyen a közigazgatási, párt és osztály érdekek, — nem lehet mentes.

Bár meg kell jegyezzük, hogy az új javaslatnak is vannak részei, melyek nem számoltak a lekapcsolt részeknek a régi Magyarország szövetkezeti törvénye alapján fejlett szövetkezeti életével, annak mindenben autonóm működésével — a magyar szövetkezeti törvényre ugyanis a javaslat indokolása nem is hivatkozik, mégis megnyugtató, hogy a javaslat az idők szelleméhez a szövetkezeti gazdálkodás jövő nagy céljaihoz közeledik egyenes kijelentésével annak, hogy a szövetkezetek sokasodását, könnyebb alakulását, a közigazgatási szerveknek külön engedélyétől függetlenül létesíthetőségét akarja biztosítani, elhárítván ezzel a már működött szövetkezetek és szövetkezeti egyesületek továbbfejlődhetésének útjából sok olyan akadályt, melyeket a régi királyság viszonyait egyedül szem előtt tartó és a gyakorlati tapasztalatokat még nélkülöző régi törvény máig is tartalmaz.

Reméljük, hogy a törvényjavaslat tárgyalása során a javaslat hiányosságai is kiküszöbölést nyernek és jövőnk egy

minden tekintetben egészséges és időszerű szövetkezeti törvény védelme alatt fejthetjük majd ki.

A szövetkezeti könyvvezetés ismertetése.

Megelőző lapszámainkban a fenti cím alatt megjelent öt közleményünk folytatásaképp az alábbiakban ismertetni kívánjuk a Pénztárnapló vezetését.

V. Pénztárnapló.

A pénztárnapló szintén a szövetkezet készpénz-bevételeinek és kiadásainak feljegyzésére szolgáló könyv, amelyet a könyvelő vezet. Célja e könyvnek az, hogy a pénztárkönyv tételeit abban számlák szerint csoportosítva egy összegben vezethessük át a főkönyv különböző számláira. A pénztárnapló feljegyzései nem okmányok alapján készülnek, hanem a feljegyzés alapjául a pénztáros által vezetett pénztárkönyv adatai szolgálnak. A pénztárkönyvből írja ki a könyvelő a különböző természetű kiadási és bevételi tételeket és vezeti be azokat a pénztárnaplóba. Ehez képest a pénztárnaplónak különleges beosztása van, nevezetesen: úgy a bevételi és kiadási, illetve tartozik és követel oldal rovatokra van osztva, mégpedig annyi rovatra ahány természetű bevétele, vagy kiadása van a szövetkezetnek. Különbözik a pénztárnapló a pénztárkönyvtől annyiban is, hogy ezt nem folytatólagosan vezetik, hanem minden hónapban függetlenül a másik hónap feljegyzéseitől. Ily módon az előző hónap egyenlegét nem is viszik át a következő hónapra.

Amint említettük a pénztárnaplóban úgy a bevételi, mint a kiadási tételeket természetük szerint vezetjük be az egyes rovatokba. Tehát az üzletrészre teljesített befizetéseket az „üzletrész” felirású rovatba. A tartalékalap bevételeit a „tartalékalap” felirású rovatba. A napi bevételek azon összegét, ami áruk eladásából származik „áru” felirású rovatba. A szövetkezet által fevett kölcsönöket a „hitelzők” című rovatba. Eladott értékpapirokból befolyt összegeket az „értékpapirok” című rovatba.

Ugyanígy kell bevezetni a kiadási oldalon is az egyes tételeket. Az adót az „adó” felirású rovatba. A kifizetett kamatokat a „kamat” című rovatba. A költségeket, amilyen például a boltkezelő fizetése, lakbér, postaköltség, betegsegélyző járulék, esetleges ajándék stb.

a „költség” rovatba. A borfogyasztási és husfogyasztási adót a „fogyasztási adó” című rovatba. A fuvar költségeket, melyek az áru beszállításáért fizetünk, az „áru fuvar” című rovatba. (A személyfuvarokat azonban a „költség” című rovatba kell elkönyvelni.) A kifizetett italmérési illetékek összege az „illetékek” felirású rovatba kerül. Az évi nyereségből kifizetett osztalék a „nyereség” című rovatba jut, ugyszintén a közgyűlés által megállapított és kifizetett tiszteletdíjak, ha a mérlegben kimutatott nyereségből fedeztetnek. A mérleg elkészítése alkalmával megállapított vásárlási visszatérítést, ha kifizettetik az áruszámlára, a havonként kifizetendő tiszteletdíj pedig költség számlára könyvelendő el. Az ingatlan vételből származó kiadások, vagy az eladásból származó bevételek az „ingatlan” felirású rovatba kerülnek, míg a tatarozási és javítási költségek a költség számla rovatába irandók.

Ha netalán a szövetkezetnek ingatlana vagy bérlete van, amelynek egy részét albérlésbe adta ki, az így származó bevételek egy külön „bérjövődélem” című rovatba kerülnek.

A pénztárnapló vezetésénél azt látjuk, hogy abban úgy a bevételi, mint a kiadási tételek természetüknél fogva külön rovatba, jobban mondva külön számlára kerülnek. Mindkét oldalon az utolsó rovatnak a címe „pénztár” felirású rovat. Ide szintén bevezetünk minden tételt úgy, hogy minden a pénztárnaplóba bevezetett összeg nemcsak a maga természetének megfelelő rovatba, de egyúttal a „pénztár” feliratu rovatba is bele kerül.

A „pénztár” felirású rovatot, ugyszintén a többi rovatokat is a hó végén össze kell adni. A pénztárnapló helyes vezetésének a próbája az, ha úgy a bevételi, mint a kiadási oldalon a különböző rovatok végösszegének összeadásából származó eredmény megegyezik a „pénztár” felirású rovat végösszegével. Mielőtt tehát a pénztárnaplót lezárnók, okvetlenül meggyőződést kell szereznünk a végösszegek helyességéről. Ennek egyik módja az is, ha a pénztárnaplót a pénztáros által vezetett pénztárkönyvvel is összehasonlítjuk, nevezetesen: a pénztárnapló bevételi oldalán a „pénztár” felirású rovat végösszegéhez ha hozzáadjuk a folyó havi pénztári maradványt, az összegnek egyeznie kell a pénztárkönyvben bejegyzelt e havi kiadásoknak a végösszegével.

Csak ha ez összehasonlításokat megtettük, zárhatjuk le véglegesen úgy a pénztárkönyvet, mint a pénztárnaplót. Ha az összehasonlításnál azt találjuk, hogy a két könyv adatai nem egyeznek, meg kell keresnünk a hibát és ki kell javítani. Mikor a pénztárkönyvet és pénztárnaplót lezárjuk, meg kell olvasni a pénztárosnál található készpénzt is, amelynek amint tudjuk, egyeznie kell a pénztárkönyvben megállapított pénztári maradvánnyal.

A központ közleményei.

A denaturált szesz árusítására vonatkozólag egyik kereskedelmi szaklapból nyert információk alapján értesítjük szövetkezeteinket, hogy a pénzügyminiszterium hatályon kívül helyezte a kereskedőknek és szatócsoknak a denaturált szesz árusítására kiadott összes engedélyeket és elrendelte, hogy a jog megszerzése végett az érdekeltek a kolozsvári Pénzügyi Vezérigazgatósághoz forduljanak.

Amely szövetkezetek ilyen engedéllyel rendelkeznek, jelentsék azt sürgősen központunknak az engedély számának és keltének feltüntetésével, hogy annak alapján az újabb engedély iránti kérést román nyelven elkészíthessük és a szövetkezetnek azt rendelkezésére bocsájtassuk, mert a régi engedélyeket ezen kérelemmel együtt a fenti pénzügyi vezérigazgatósághoz sürgősen be kell terjesztenie a szövetkezeteknek.

Kérjük tehát az ügyvezetőket, fordítsanak kellő figyelmet ezen felhívásunkra, mivel a kérvényeknek késedelmes beterjesztése a denaturált szesz árusításának végleges megszüntetésével járhat a szövetkezetre nézve.

Személyi hír. Török Károly sepsiszentgyörgyi kirendeltségünk főnöke a napokban tartotta meg esküvőjét Bagó Ágnes urleánnyal Székelyudvarhelyt.

Fe. hatalmazás. Krauss Frigyes ellenőrünket felhatalmaztuk pénz átvételére. Nevezett ellenőr személyazonosságának igazolására fényképpel ellátott ellenőri könyve szolgál.

A fagyandó cikkek egymint: kékítő, tinta, keserűvíz, ásványvizek stb. szállítására vonatkozólag közöljük szövetkezeteinkkel, hogy a közelgő hideg beálltával ez áruk a fagyás veszélyének vannak kitéve. Szükségesnek látjuk ezért szövetkezeteink vezetőinek figyelmét már most felhívni arra, hogy e cikkekből a téli szükségletüket mielőbb rendeljék meg a központnál, vagy kirendeltségeinknél, mert még csak szeptember és október hónapokban szállíthatók a fagyandó cikkek minden veszély nélkül.

Allandó raktárt tartunk Luxor, Azur és Junó kékítőkből.

Antracén literes és tucatos tintákból Ferencz József $\frac{8}{10}$ lt. keserűvízből versenyképes áron.

A Luxor kékítő 12 tucatonként, a

Ferencz József keserűvíz hatvan üvegenként van csomagolva eredeti ládáiban.

Áruosztályunk az alábbi árucikkeket ajánlja mérsékelt napi áron szövetkezeteinknek:

Rizsek: Rangoon, Patna, Olasz Carolin.

Festékek: Angyal vörös, Borvörös, Falzöld, Horganyfehér, Hegyikréta, Krappróza, Kazánbarna, Lombzöld világos és sötét, Okker sárga, Satinober sötét és világos, Pompei vörös, Ózbarna, Minium, Venyigefekete, Ultramarin kék szabadon és csomagolva, Ablak tapasz.

Olajok: Kőolaj raffinált (petroleum), Gépolaj Bacu 5/D. Gépolaj Oliva 7/D. Hengerolaj-Valvolina, Repceolaj égő, Tavotta gépszir, Halzsir, Terpentin, Kence horgany, Szárító kence-secativ, Falolaj Aixi.

Bőrárak: Lábastalp Ia., Marha-box, Borju-box, sevro-felsőbőrök, továbbá Faszeg 4, $4\frac{1}{2}$, 5, $5\frac{1}{2}$.

Szappanok: Préselt gyöngy $\frac{1}{4}$ és $\frac{1}{5}$. Házi szappan 400 gr., Szabadalmazott $\frac{1}{3}$, Családi mosó $\frac{1}{5}$, Zerge $\frac{1}{8}$ és $\frac{1}{4}$ kg.

Kész cipők: Gyermekecipő, női és férfi cipők borjubőr és box bőrből, fekete és sárga vadász bakkancs, Munkás bakkancsok.

Szivarka papír: Antob, Club, Samum, Le Honvéd és szivarka hüvelyek 2, 3 sz.

Iskolai szerek: Szépirási, diktandó, számtan és rajz füzetek.

Palatábla, kőiron.

E cikkekre nézve is kérjük a megrendeléseket minél előbb megtenni,

Megérkezett központi raktárunkba az újabb *benzin és kőolaj* szállítmány. Felhívjuk mindazon szövetkezeteket, melyek benzin és kőolaj szükségletüket közvetlenül a nagyenyedi raktárból szerzik be, mielőbb tegyék meg mindkét cikkre megrendelésüket és egyúttal üres benzines vashordóikat és kőolajos fahordóikat küldjék be központi raktárunkba, hogy a rendeléseket hordó hiány miatt ne kelljen visszatartanunk.

Ugyszintén felkérjük valamennyi szövetkezet ügyvezetőjét, hogy a 20 és 50 literes üres hordókat is sürgősen küldjék be raktárainkba, mert különben a pálínka rendelmények szállítása akadályokba ütközik.

A korona bankjegyek beváltására vonatkozólag, amint azt egyik napilapból olvastuk, újabb kormány intézkedés történt. A pénzügyminiszter ugyanis szeptember 1-én kelt 107214/921. sz. rendelete alapján tudomására hozza az érdekelteknek, hogy a *Banka Nationala* és ennek *fiókjai folyó év szeptember 30-ig bezárólag be fogják váltani az összes utólagos beváltásra bejelentett és engedélyezett korona bankjegyeket, ugyszintén a be nem váltott 40 %-os bonok nyugtáit is, melyek beváltatlanul a polgároknál visszamaradtak. Szintugy ezen határidőig váltandó be nyugták ellenében*

a szabályszerű időben bejelentett 10.000 K-nás bankjegyek ellenértéke is a meghatározott rendelkezések értelmében. Szeptember 30-ika után semmiféle utólagos beváltási kérelem figyelembe véve nem lesz, bármely indok hozandó is fel és így ezen határidő letelte után ezen nyugták teljesen értéktelenné fognak válni.

Felhívjuk ezért szövetkezeteink figyelmét arra, hogy ahol még beváltatlan korona bankjegyek volnának, haladéktalanul nyujtsák be azokat a Banca Nationala legközelebbi fiókjához beváltás végett, miután ez az utolsó engedély korona bankjegyek beváltására. Ennek elmulasztása folytán a szövetkezetet ért károsodásért a vezetőség teljes felelősséggel tartozik.

HIRDETÉSEK.

Vizakna és vidéke „Hangya” fogy. és ért. szövetkezet 1921 évi szeptember hó 23-án d. u. 4 órakor a szövetkezet üzlethelyiségében évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, ugy a közgyűlés szeptember hó 30-án fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920 év dec. 31-én a tagok száma 168, üzletrészeinek száma pedig 2329 volt. Az év folyamán belépett 1 tag 720 üzletrésszel, kilépett 1 tag 1 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Vizakna, 1921. szeptember hó 4-én. Az igazgatóság.

Vargyas és vidéke fogy. és ért. szöv. 1921. évi szeptember 25-én d. u. 3 órakor a községházánál évi rendes közgyűlést tart, melyre tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívotnak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelenének, ugy a közgyűlés okt. hó 2-án tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920 év december 31-én a tagok száma 187, üzletrészeinek száma pedig 2960 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Vargyas, 1921. szeptember hó 10-én. Az igazgatóság.

A mellékletet szerkesztli:

DR. HARMATH JÁNOS.

A melléklet tulajdonosa:

A „HANGYA” SZÖV. KÖZPONTJA, NAGYENYED

Kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

az E. G. E. titkára.

Megjelenik minden vasárnap.